



**„Vystupuji před někým, kdo třeba to, co tam s dětmi dělám, nepochopí. Někteří rodiče chtějí, aby to děti dostaly od učitele jasně podané a vysvětlené, a bude jim vadit, že je nechávám tápat, že jim rovnou nedávám správné odpovědi. Ve školách jsou různé učebnice a další materiály, každá škola učí trochu jinak a jindy. Vědomí, že vlastně nevím, kdo se na mě dívá a jaká má očekávání, na co je zvyklý, bylo svazující. A nejde jen o rodiče, dívá se i učitelská veřejnost.“**

**Rozhovor s Andreou Tláskalovou odhaluje její dojmy, když se stala jednou z pedagožek a pedagogů, kteří se podílejí na televizním pořadu UčíTelka.**

## Krátce

- **Ministr Plaga představil plán důležitých zkoušek v návaznosti na otevření škol. Máme k němu otázky.** Termín maturitních a jednotných přijímacích zkoušek se bude odvíjet od data, kdy bude zrušeno krizové opatření vlády ohledně uzavření základních a středních škol, [stojí v návrhu schváleném poslanci](#) (MŠMT). Jednotné přijímací zkoušky (JPZ) proběhnou nejdříve 14 dní poté, co se žáci vrátí do škol, v případě maturity to pak budou tři týdny. Zatímco u maturit ministr školství Plaga jasně vymezil datum 1. června jako klíčové pro organizaci zkoušky, u JPZ to nezaznělo. Pokud se školy otevrou po 1. červnu, mají být známky na maturitním vysvědčení vystaveny na základě studijních výsledků žáka z posledních tří vysvědčení. Pokud žák v posledním ročníku v pololetí neprospěl, škola mu umožní vykonat komisionální přezkoušení a uspěje-li, získá maturitní vysvědčení. U JPZ Plaga pouze informoval, že bude k dispozici jen jeden pokus a školy nadále budou moci připravit svou vlastní část testování. Závěrečné zkoušky u učebních oborů by pak podle návrhu proběhly podle podobných podmínek jako zkoušky maturitní, včetně totožného náhradního řešení, pokud by školy nebyly znovuotevřeny do 1. června 2020. EDUin se ptá na čtyři zásadní otázky: Má ministerstvo plán pro přijímací zkoušky pro případ, že se školy do 1. června neotevrou? Jak mají školy žáky klasifikovat? Co ministerstvo od distanční výuky očekává? A jak školám s přechodem na online výuku pomůže? Je distanční vzdělávání z hlediska školského zákona plnohodnotnou alternativou klasické prezenční výuky? [Přečtěte si, proč na odpovědích záleží!](#)
- **Rodiče se potýkají s lavinou úkolů pro děti od učitelů.** Třetím týdnem pokračuje uzavření škol, které přinutilo učitele přejít plně do online prostředí. [EDUin jim i rodičům nabízí shrnutí zdrojů](#), které mohou využít v každodenní praxi. Ne vždy se to daří, část rodičů si stěžuje nejen na množství úkolů, ale také na zadání, které se omezuje na strany v učebnici, na důsledné známkování úkolů odesílaných e-mailem i chaos v komunikaci se školou. Tomáš Feřtek popisuje, jak [extenzivní požadavky mnoha učitelů dokáží zahltnout nejen dítě](#) (Respekt), ale i jeho (rozšířenou) rodinu. Vyčerpání ilustruje zpověď jedné učitelky: „Celé dny neděláme – já, babička a synovec – nic jiného, než že děláme úkoly. Na jednu hodinu například výpisky ze sedmi stránek. K tomu pracovní sešit, další tři stránky. Neustále se někde registrujeme, nevíme jak, protože přesné informace nepošlou... Pak odesíláme něco vypracované, něco jedním způsobem, něco jiným způsobem. A někdy mi připadá, že už učitele vymýšlejí opravdové zbytečnosti.“ V rodičovské a učitelské komunitě zarezonoval podobný článek zoufalé maminky, která je nespokojená, že musí své tři děti mnohokrát denně hnát do učení, kontrolovat velký počet úkolů a do toho stíhat svůj home office. Eva Motyková [apeluje na ministerstvo i učitele, aby mohla být opět kamarádkou svých dětí](#) (Medium).
- **Samoživitelky to mají v nouzovém stavu s dětmi těžké, doma chybí počítače.** „Sleduju to v Klubu svobodných matek – mají skupinu na FB – jak to na samoživitele doléhá,“ říká Tereza Vohryzková, která dříve vychovávala své dvě dcery sama. K trablům s těžce vymahatelným výživným se přidal všeobecný pokles příjmů, někde i ztráta zaměstnání a v každém případě to, že single matky (i otcové) teď musí řešit, co si během dne počít s dětmi. Naráží přitom na nedostatek zařízení nebo malé prostory, v nichž žijí. Rodiče vítání popisují, [jak Tereza pomáhá dalším matkám](#) a jak můžete pomoci i vy. Člověk v tísni zase zmapoval možnosti, které se osvědčily při distančním vzdělávání dětí s omezeným nebo žádným přístupem k počítači a internetu a vydal [několik doporučení pro školy a učitele, které shrnujeme](#). „Je zásadní, aby děti neztratily se školou kontakt, aby probíhala pravidelná komunikace. Když to nelze jinak, tak telefonicky. Zní to možná banálně, je to ale takto jednoduché,“ říká Zuzana Ramajzlová z programu pro sociální integraci v Člověku v tísni.
- **Jak nezabloudit v labyrintu čísel.** Mnozí se shodují, že by se měla matematika učit jinak, než se učí, ale málokdo ví jak. Ideálně by učitelé měli žáky vést tak, aby si úlohy i sami vymýšleli, a děti by se měly včas doučit to, čemu nerozumějí, [píše v článku Radka Kvačková](#).
- **Psychicky vyčerpaní učitelé mohou využít pomoci psychologů zdarma.** Přestože nejsou mezi jmenovanými „pracovníky v první linii“, určitě se tak často vnímají. Nový projekt dobrovolníků-psychologů a psychoterapeutů [#DelámCoMůžu](#) nabízí seznam odborníků, s nimiž se může kdokoli spojit.

## V souvislostech

### JAK KRAJE POMÁHAJÍ ŠKOLÁM SE ZAVÁDĚNÍM DISTANČNÍ VÝUKY?

Kraje mají podle [školského zákona](#) (Zákony pro lidi) odpovědnost za rozvoj regionálních vzdělávacích soustav, [jejich přesná role je však dlouhodobě nevyjasněná](#) (Audit.eduin.cz). Nejnověji to potvrzuje i jejich různorodý přístup k podpoře škol, které se kvůli epidemii [onemocnění COVID-19](#) (MZ) musejí vyrovnat s velkou výzvou – zajištěním smysluplné distanční výuky (v drtivé většině on-line). Vybírají několik příkladů, které ukazují, jakými cestami se kraje snaží školám v dosažení tohoto cíle pomoci.

#### Jasně nastavení pravidel

Bez jasného zadání řada škol v nové situaci tápe, některé krajské úřady je v tom však nenechaly a jasně hned po uzavření školních budov popsaly, co od škol očekávají. Kraj Vysočina či [Liberecký kraj](#) adresovaly své požadavky (a také doporučení k zajištění distanční výuky) nejen ředitelům, ale také všem pedagogickým i nepedagogickým pracovníkům škol na svém území. Například [Kraj Vysočina](#) očekává, že školy žákům a studentům: „... *zajistí přiměřenou formou zadávání úkolů prostřednictvím elektronických médií (např. školní internet, facebookové skupiny, Google formuláře, Moodle) a zpětnou vazbu k jejich plnění. U starších žáků a žáků zřejmě půjde o kombinaci samostudia nového učiva a opakování, u těch nejmladších asi spíše o upevňování znalostí a dovedností.*“

Školám dal kraj do 16. března čas na to, aby jasně a srozumitelně na svých webových stránkách nebo prostřednictvím interních elektronických komunikačních systémů vysvětlily, jak budou s žáky a rodiči komunikovat. Doporučil školám, aby stanovily jeden den v týdnu, kdy budou zadávat úkoly, a na školském portálu na svém webu školám nabídl [samostatnou sekci Opatření COVID-19](#) (Kraj Vysočina), která nabízí velké množství zdrojů, informací a doporučení k zajištění distanční výuky. Je však otázkou, zda doporučení kraje nepřispívá k [nežádoucímu stylu prostého zadávání desítek stránek úkolů](#) (Respekt) a vyhodnocování emailem, na které si stěžuje řada rodičů.

#### Radní radí školám

[Již v minulém týdnu](#) beduin upozornil na akci pražského radního pro školství Víta Šimrala, který na facebooku zjišťoval od učitelů, jaké nástroje nejlépe pořídit žákům, kteří je nemají k dispozici. Vedle toho [Hl. město Praha](#) již 16. března spustilo portál pro školy [ucime.online](#). Nezahálí ani v Královéhradeckém kraji, kde náměstkyně hejtmana s gescí školství Martina Berdychová [ohlásila spuštění online služby v terénu](#) (Facebook) DIGITÁLNÍ POKOTOVOST, kterou využívá zhruba třicet škol, které zareagovaly na výzvu kraje nabízejícího pomoc se zaváděním online výuky. Kraj s nabídkou oslovil více než tři stovky základních a středních škol, které na jeho území působí. Martina Berdychová sama [na sociálních sítích](#) (Facebook) pravidelně informuje o dalších aktivitách škol v kraji, které mohou se zajištěním distanční výuky pomoci.

Podobně akční je také Moravskoslezský kraj, který na svém [webu v sekci školství nabízí komplexní zdroje](#) „nástrojů a aplikací pro výuku na dálku“ (aneb pomocí čeho učit), dalších „vzdělávacích zdrojů a inspirací pro výuku na dálku“ (aneb z čeho se učit a co pomůže učit) a rovněž „vzdělávání a metodické podpory“ (aneb jak na výuku na dálku). Kraj vedle toho vyčlenil pracovníci, která odpovídá na otázky související s výukou na dálku. Se školami v kontextu strategií a podpory ve výuce na dálku rovněž aktivně [komunikuje krajský radní zodpovědný za školství](#) (Facebook).

#### Kontakty na zkušenější kolegy

Také v Plzeňském kraji je na webu školského odboru k dispozici stránka [Online výuka v Plzeňském kraji](#), která obsahuje odkazy na dostupné vzdělávací prostředí a online platformy k zajištění výuky online. Především zde však kraj nabízí aktualizovanou databázi učitelů, kteří aktivně využívají v online vzdělávání nástroje Google nebo Microsoft a kteří jsou ochotni své zkušenosti sdílet. Od 30. března 2020 kraj pod záštitou hejtmana s podporou náměstkyně hejtmana pro oblast školství zahájí [Streamování pro žáky středních škol](#).

Ne všechny kraje a zřizovatelé jsou však v podpoře svých škol takto aktivní. Také platí, že ne [všechny školy](#) (UčímeOnline) a žáci jsou připraveni [a mají podmínky](#) (Člověk v tísni) pro uskutečňování distanční výuky v online podobě. Důsledkem uzavření škol pak bohužel bude jistě i [navýšení rozdílů v kvalitě a přístupu ke vzdělávání](#) (Česká škola) mezi školami a žáky. Systematickou podporu zavádění online nástrojů do všech škol (tedy i těch, kterým se nyní s tímto úkolem nedaří vyrovnat) by do budoucna mohl zajistit [uvažovaný střední článek](#) (Audit.eduin.cz).

Karel Gargulák, Štěpán Kment, analytici EDUin

#### POMOZTE NÁM JAKO DÁRCE:

Každý dar umíme efektivně použít a proměnit ho v užitečnou informaci. Týden co týden připravujeme Beduin, píšeme a mluvíme o vzdělávání s cílem proměnit ho k lepšímu. Abychom v tom mohli pokračovat i nadále, potřebujeme Vaši podporu.

**DAROVAT**